

RESOLUCIÓ del procediment sancionador núm. PS 25/2014, referent al Servei d'Ocupació de Catalunya

Antecedents

1.- En data 02/01/2014 va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit del sindicat Unió General de Treballadors (en endavant, UGT) pel qual formulava denúncia contra el Servei d'Ocupació de Catalunya (en endavant, SOC), amb motiu d'un presumpte incompliment de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD).

En allò que aquí interessa, UGT exposava que un determinat funcionari que presta serveis a una determinada oficina del SOC, exercint funcions que impliquen l'atenció i entrevista de les persones usuàries, va ésser traslladat a una altra taula de la mateixa oficina que estava ubicada a "mig metre" de la taula d'atenció inicial "on es revisa la llista de cites prèvies i es donen els tiquets." Considerava el sindicat que aquesta situació pot comportar que quan s'origina una cua de persones usuàries esperant ser ateses a la taula d'atenció inicial, aquestes podrien escoltar la conversa que està mantenint dit funcionari amb la persona usuària a qui atén i/o entrevista de manera personalitzada. Al respecte, es manifestava a la denúncia que "És del tot humiliant haver d'estar entrevistant a una persona (preguntant dades totalment privades i personals) i adonar-te'n que t'estan escoltant la gran majoria d'usuaris que s'estan esperant per agafar el tiquet de taula de servei assignat" (el subratllat és del sindicat denunciant).

2.- L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (IP 1/2014), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, en relació amb la DT 2ª de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per tal d'obtenir més informació sobre les circumstàncies dels fets i els subjectes responsables.

En el sí d'aquesta fase d'informació, en data 14/01/2014 l'Autoritat va realitzar un acte d'inspecció a l'oficina del SOC, per tal de verificar els fets denunciats. En aquell acte d'inspecció presencial la persona que representava el SOC va manifestar, entre d'altres, el següent:

- Que el funcionari al qual es refereix la denúncia (qui ocupa la taula núm. 1) atén de manera personalitzada al ciutadà. Aquest empleat, com la resta de personal de l'Àrea d'Atenció Inicial, efectua entrevistes personals i tramita altes d'aturats i renovacions. Aquestes tasques impliquen que en la interlocució entre el ciutadà i l'empleat es tractin dades personals de forma verbal.
- Que la persona que ocupa la taula del costat (taula núm. 2), rep les cites prèvies i els dona número.
- Que es generen cues de persones que esperen a ésser ateses a la taula núm. 2, en funció de les hores. La cua es dirigeix en el sentit de l'entrada de l'oficina.
- Que no es pot garantir amb certesa que la ubicació de les taules núms. 1 i 2 (com succeeix en la resta de l'oficina), garanteixi que tercers persones diferents a la persona a

la qual s'atén i als empleats del SOC que estan autoritzats a accedir a aquelles dades per les funcions encomanades, no puguin accedir al contingut de la conversa mantinguda entre aquests, i per tant, a les dades personals que es faciliten.

- Que l'empleat que ocupava la taula núm. 1 va sol·licitar el trasllat a una altra ubicació, i en concret, a la taula núm. 9, que és la única taula de l'oficina que es troba sola.
- Que es va desestimar aquesta petició en base a l'organització de l'oficina, atès que quasi totes les taules es troben ubicades de dos en dos, no havent-hi taules separades per a tot el personal de l'oficina que atén al ciutadà.

Així mateix, en el moment en què s'efectuà la verificació, el personal inspector constatà que la taula núm. 2 estava ocupada per un empleat que lliurava tiquets i atenia les consultes inicials dels ciutadans que accedien a l'oficina, i que la taula núm. 1 estava ocupada per un altre empleat del SOC que atenia de manera personalitzada al ciutadà. Al seu torn, el personal inspector de l'Autoritat va realitzar un reportatge fotogràfic sobre la ubicació de les taules nùms. 1 i 2, així com de les taules nùms. 14 i 15.

3.- També en el marc de la informació prèvia, es va comprovar que el SOC és responsable del fitxer *"base de dades de persones demandants de feina"*, que té com a finalitat *"gestionar el tractament de dades de les persones demandants d'ocupació inscrites al Servei d'Ocupació de Catalunya"*, i el qual es troba inscrit al Registre de Protecció de Dades de Catalunya, dependent d'aquesta Autoritat.

4.- En data 10/04/2014 la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar procediment sancionador contra el SOC per una presumpta infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10 LOPD. Així mateix, va nomenar persona instructora de l'expedient al funcionari de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, (...). Aquest acord d'inici, juntament amb el plec de càrrecs, es va notificar a l'entitat imputada el 14/04/2014.

En el plec de càrrecs es concedia a l'entitat imputada un termini de deu dies hàbils comptadors a partir del dia següent de la notificació per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenientes per a la defensa dels seus interessos.

5.- El SOC va formular al·legacions al plec de càrrecs mitjançant escrit de 29/04/2014. L'entitat imputada aportava amb el seu escrit un plànol de l'oficina.

6.- En data 20/06/2014 la persona instructora d'aquest procediment va formular proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que el SOC havia incorregut en una infracció greu prevista a l'article 44.3.d), en relació amb l'article 10; ambdós de la LOPD. Aquesta proposta de resolució fou notificada en data 01/07/2014, i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

7.- Per mitjà d'escrit de 10/07/2014 l'entitat imputada ha formulat al·legacions a la proposta de resolució.

Del conjunt de les actuacions practicades en aquest procediment es consideren acreditats els fets que seguidament es detallen com a fets provats.

Fets Provats

En una determinada oficina del SOC totes les taules d'atenció als usuaris de l'oficina –excepte tres- estan ubicades juntes, de dos en dos, sense que entre elles hi hagi cap element de separació.

La disposició de les taules establerta en aquesta oficina comporta ineludiblement que terceres persones no autoritzades –les persones usuàries ateses a la taula annexa o les qui romanen a les cues que es formen habitualment per recollir el número de torn- poden accedir a les dades personals que es comuniquen en les converses que mantenen els empleats del SOC amb les persones usuàries, quan aquestes són ateses de manera personalitzada en una taula.

Fonaments de Dret

1.- És d'aplicació al present procediment el previst al Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, segons el previst a la DT 2ª de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2.- En el si d'aquest procediment sancionador, l'entitat imputada va formular al·legacions davant el plec de càrrecs i també ho ha fet davant la proposta de resolució. El primer escrit d'al·legacions ja fou analitzat en la proposta de resolució formulada per la persona instructora, si bé es considera procedent fer-hi una menció en la present resolució, atès que en les al·legacions formulades davant la proposta de resolució es reproduïen, en part, les formulades prèviament davant el plec de càrrecs. Tot seguit s'analitzen doncs el conjunt d'al·legacions formulades per l'entitat imputada.

2.1.- Sobre les mesures correctores que estudia adoptar el SOC

En primer lloc, tal com ja va fer en l'escrit d'al·legacions davant el plec de càrrecs, l'entitat imputada clarifica la distribució dels llocs de treball en l'oficina. Seguidament, el SOC explicita les mesures que s'estan estudiant *“a fi que resti garantida la intimitat dels usuaris”, tals com “disposar un separador/mampara sobre les taules auxiliars, que separen els llocs de treball, així com, de forma provisional separar les taules en la mesura que l'espai disponible permeti fer-ho.”*

Doncs bé, tal com assenyalava la persona instructora en la proposta de resolució, cal deixar palès que l'entitat imputada no qüestiona en els seus escrits d'al·legacions els fets que aquí s'imputen, així com tampoc la seva qualificació jurídica. En efecte, en aquesta al·legació el SOC es limita a anunciar les mesures que estudien adoptar per garantir el secret de les dades, la qual cosa s'abordarà en el fonament de dret 4t d'aquesta resolució.

2.2.- Sobre la qualificació de la infracció.

En l'escrit d'al·legacions davant el plec de càrrecs, l'entitat imputada sol·licitava que la infracció que en el seu cas es declarés, fos qualificada com a infracció lleu, pretensió que no ha reiterat en les al·legacions a la proposta de resolució, però tampoc no hi ha desistit.

Al respecte, en primer lloc és necessari puntualitzar, tal com indicava la persona instructora en la proposta de resolució, que a diferència del que succeïa en el redactat inicial de la LOPD, en la redacció donada per la Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible (en endavant, LES) es tipifica la vulneració del deure de secret exclusivament com a infracció greu (art. 44.3.d), la qual cosa ja impediria per sí mateix que prosperés aquesta pretensió del SOC.

D'altra banda, també cal tenir en compte que l'art. 21.2 de la Llei 32/2010, en consonància amb el previst a l'art. 43.2 i 46 de la LOPD, determina que en el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora d'aquesta Autoritat ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes, sense que es prevegi la imposició de multa. Així doncs, els preceptes esmentats, que són d'aplicació a les infraccions comeses per les administracions públiques, com és el present cas, no preveu la imposició de les sancions econòmiques determinades al règim sancionador general de l'article 45 de la LOPD.

Atès que no resulta d'aplicació al present cas el règim sancionador previst a l'article 45 de la LOPD, no es podria aplicar al present supòsit la solució prevista a l'apartat 5è d'aquest precepte, el qual permet aplicar l'escala de sancions prevista per a les infraccions de grau inferior a la imputada; és a dir, que permet imposar una sanció lleu (multa de 900 a 40.000 euros) per la comissió d'una infracció greu (les quals se sancionen amb una multa de 40.001 a 300.000 euros).

3.- En relació als fets descrits l'apartat de fets provats, relatius a la vulneració del deure de secret, cal acudir a l'article 10 de la LOPD, el qual preveu el següent:

“El responsable del fitxer i els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades de caràcter personal estan obligats al secret professional pel que fa a les dades i al deure de guardar-les, obligacions que subsisteixen fins i tot després de finalitzar les seves relacions amb el titular del fitxer o, si s'escau, amb el seu responsable.”

El deure de secret comporta, segons disposa l'article 10 de la LOPD, el deure de guardar les dades personals objecte de tractament. Les obligacions del secret professional i custòdia de les dades que disposa el citat precepte, suposa una garantia que la informació registrada no traspasarà l'àmbit del responsable del fitxer o tractament, assegurant així al titular de les dades tractades que aquestes no seran conegudes per terceres persones, llevat el que disposen altres preceptes de la LOPD. És a dir, l'obligació establerta a l'article 10 de la LOPD té com a finalitat evitar que, per part del responsable del fitxer i els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament, es produeixin filtracions de dades personals no consentides per les persones titulars de les mateixes. Així, el Tribunal Superior de Justícia de Madrid ha declarat en la seva Sentència de 19/07/2001: *“El deber de guardar secreto del artículo 10 queda definido por el carácter personal del dato integrado en el fichero, de cuyo secreto sólo*

tiene facultad de disposición el sujeto afectado, pues no en vano el derecho a la intimidad es un derecho individual y no colectivo. Por ello es igualmente ilícita la comunicación a cualquier tercero con independencia de la relación que mantenga con él la persona a que se refiera la información (...)".

En aquest mateix sentit, la Sentència de l'Audiència Nacional de data 29/03/2006 es pronuncia al fonament de dret 3r en els termes següents:

"El deber de secreto profesional que incumbe a los responsables de ficheros automatizados, recogido en el artículo 10 de la Ley Orgánica 5/1992, comporta que el responsable -en este caso, la entidad bancaria recurrente- de los datos almacenados -en este caso, los derivados de la cuenta bancaria de la denunciante- no se pueden revelar ni dar a conocer su contenido teniendo el "deber de guardarlos, obligaciones que subsistirán aún después de finalizar sus relaciones con el titular del fichero automatizado o, en su caso, con el responsable del mismo" (artículo 10 citado).

Este deber es una exigencia elemental y anterior al propio reconocimiento del derecho fundamental a la libertad informática a que se refiere la STC 292/2000, y por lo que ahora interesa, comporta que los datos tratados automatizadamente, como son los datos relativos a la información fiscal, no pueden ser conocidos por ninguna persona o entidad, pues en eso consiste precisamente el secreto.

Este deber de sigilo resulta esencial en las sociedades actuales cada vez más complejas, en las que los avances de la técnica sitúan a la persona en zonas de riesgo para la protección de derechos fundamentales, como la intimidad o el derecho a la protección de los datos que recoge el artículo 18.4 de la CE. En efecto, este precepto contiene un "instituto de garantía de los derechos a la intimidad y al honor y del pleno disfrute de los derechos de los ciudadanos que, además, es en sí mismo un derecho o libertad fundamental, el derecho a la libertad frente a las potenciales agresiones a la dignidad y a la libertad de la persona provenientes de un uso ilegítimo del tratamiento mecanizado de datos" (STC 202/2000). Este derecho fundamental a la protección de los datos "persigue garantizar a esa persona un poder de control sobre sus datos personales, sobre su uso y destino" (STC 292/2000) que impida que se produzcan situaciones atentatorias con la dignidad de la persona, "es decir, el poder de resguardar su vida privada de una publicidad no querida."

A l'últim, també l'Audiència Nacional en la seva Sentència de 12/11/2009, en el fonament de dret 5è exposa el següent:

"Este deber de secreto pretende que los datos personales no puedan conocerse por terceros, salvo en los supuestos recogidos en otros preceptos de la LOPD, como el Art. 11 (comunicación de datos) o el artículo 12 (acceso a los datos por cuenta de terceros).

En definitiva, el deber de secreto trata de salvaguardar o tutelar el derecho de las personas a mantener la privacidad de sus datos de carácter personal y el poder de control o disposición sobre los mismos. Este deber de secreto está lógicamente relacionado con el secreto profesional que, según el auto del Tribunal Constitucional de 11 de diciembre de 1989 "... se entiende como la sustracción al conocimiento ajeno, justificada por razón de una actividad, de

datos o informaciones obtenidas que conciernen a la vida privada de las personas". El deber de secreto en el tratamiento de datos personales, tiene la misma fundamentación jurídica, pero se refiere al ámbito estricto del tratamiento de los datos personales, para que el responsable del fichero y, cualquier persona que intervenga en el tratamiento, esté obligado al mantener la confidencialidad de tales datos personales."

Doncs bé, tal com indicava la persona instructora, durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat degudament el fet descrit a l'apartat de fets provats, el qual és constitutiu de la infracció greu prevista a l'article 44.3.d) de la LOPD, que en la seva redacció donada per la LES, tipifica com a tal:

"d) La vulneració del deure de guardar secret sobre el tractament de les dades de caràcter personal al qual es refereix l'article 10 d'aquesta Llei."

4.- L'article 21 de la Llei 32/2010, en consonància amb l'article 46 de la LOPD, preveu que quan les infraccions siguin comeses per una administració pública, la resolució que declari la comissió d'una infracció, haurà d'establir les mesures que escau adoptar perquè cessin o es corregeixin els efectes de la infracció. En aquest sentit, el SOC ha informat que està estudiant, d'una banda, introduir entre les taules aparellades de l'oficina elements que permetin preservar la intimitat de les persones usuàries –separadors o mampares–; i de l'altra, separar les taules en la mesura que l'espai disponible permeti fer-ho mentre l'anterior mesura no s'implementi.

Doncs bé, al parer d'aquesta Autoritat, les mesures anunciades pel SOC en el seu escrit d'al·legacions presentat davant la proposta de resolució es consideren adequades per corregir els efectes de la infracció que aquí es declara.

No obstant això, atès que aquestes mesures –la provisional o la definitiva– no s'han implementat ni acreditat davant aquesta Autoritat, tal com indicava la persona instructora, és procedent requerir al SOC per tal que al més aviat possible, i com a màxim en el termini de 3 mesos a comptar des del dia següent a la notificació d'aquesta resolució, dugui a terme les actuacions pertinents per tal de garantir que terceres persones no autoritzades –les persones usuàries ateses a la taula annexa o les qui romanen a les cues que es formen habitualment per recollir el número de torn– no puguin accedir a les dades personals que es comuniquen en les converses que mantenen els empleats de l'oficina del SOC amb les persones usuàries quan aquestes són ateses de manera particular.

Un cop s'hagi adoptat la mesura correctora descrita en el termini assenyalat a l'efecte, en el termini dels 10 dies següents el SOC haurà de donar-ne compte a l'Autoritat, sense perjudici de la facultat d'inspecció d'aquesta Autoritat per tal d'efectuar les verificacions corresponents.

Fent ús de les facultats que em confereixen l'article 15 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat de Catalunya,

Carrer de la Llacuna, 166, 7a. Planta
08018 Barcelona

RESOLC

Primer.- Declarar que el Servei d'Ocupació de Catalunya ha comès una infracció greu prevista a l'article 44.3.d) en relació amb l'article 10, ambdós de la LOPD.

Segon.- Requerir al SOC per tal que adopti les mesures correctores assenyalades al fonament de dret 4t, i acrediti davant aquesta Autoritat les actuacions dutes a terme per donar-hi compliment.

Tercer.- Notificar aquesta resolució al SOC.

Quart.- Comunicar aquesta resolució al Síndic de Greuges, mitjançant el seu trasllat literal, segons el que especifica l'Acord 3r del Conveni de Col·laboració entre el Síndic de Greuges de Catalunya i l'Agència Catalana de Protecció de Dades de data 23/06/2006.

Cinquè.- Ordenar la publicació de la Resolució al web de l'Autoritat (www.apd.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat imputada pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 116 i següents de la Llei 30/1992 o bé interposar directament recurs contenciós administratiu davant els Jutjats del Contenciós Administratiu, en el termini de dos mesos a comptar de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per a la defensa dels seus interessos.

La directora

M. Àngels Barbarà i Fondevila

Barcelona, 18 de juliol de 2014